

Poikkeuksellinen säännöllinen työaika. Pelastuslaitos.

2/2023, annettu 15.3.2023.

Oikaisuvaatimus hyväksyttiin.

Huom. Annettu liitepäätöksenä. Liitteitä ei ole mukana tässä päätöksen lyhennelmässä.

Oikaisuvaatimuksen tekijä: X:n pelastuslaitos / X:n hyvinvointialue

Vireille: 8.2.2023

Oikaisuvaatimuksen
kohde: Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastualueen
päätös LSAVI/17170/2022 (X:n paloasema), joka on annettu
9.1.2023 (liite nro 1).

Oikaisuvaatimus on työneuvoston päätöksen liitteenä (liite nro 2).

TYÖNEUVOSTON PÄÄTÖS

Oikaisuvaatimus hyväksytään. Lupaehdosta 1 c kumotaan paikallista sopimista edellyttävä osuus ja asian käsittely palautetaan aluehallintovirastoon.

Aluehallintoviraston tulee, tämän päätöksen saatua lainvoiman, omasta aloitteestaan ottaa asia uudelleen käsiteltäväkseen. Oikaisuvaatimuksen tekijän suostumuksella asia voidaan ottaa aluehallintovirastossa uudelleen käsiteltäväksi jo ennen kuin tämä päätös on saanut lainvoiman.

Päätöksen perustelut

Työneuvosto harkitsee oikeaksi hyväksyä työnantajan oikaisuvaatimuksen koskien lupaehdossa 1 c olevaa edellytystä paikallisesta sopimisesta. Näin ollen lupaehdossa 1 c kumotaan osuus, joka kuuluu: ”Säännöllinen työaika voidaan nostaa enintään 42 tuntiin keskimäärin enintään 52 viikon ajanjakson aikana, jos niin paikallisesti sovitaan. Paikallisen sopimuksen voivat tehdä työnantaja ja 36 §:n 2 momentissa tarkoitettu työntekijöiden edustaja.”

Mainitun osuuden kumoaminen johtaa siihen, että viikoittaisen säännöllisen työajan määrääminen jää luvassa vaillinaiseksi. Oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta aluehallintoviraston päätöksestä käy ilmi, että työsuojeluviranomainen on viimeaikaisessa lupakäytännössään käyttänyt vastaavaa lupaehtoa myös muissa hyvinvointialueille myönnetyissä poikkeusluvista. Näin ollen työneuvosto ei ole katsonut tarkoituksenmukaiseksi laatia itse uutta viikoittaista säännöllistä työaika koskevaa lupaehtoa. Jotta aluehallintovirasto voisi harkita lupaehtojen tarkoituksenmukaista kokonaisuutta, harkitsee työneuvosto oikeaksi palauttaa asian kumotulta osin aluehallintovirastoon uudelleen käsiteltäväksi.

Aluehallintovirasto voi harkintansa mukaan myöntää luvan teettää keskimääräistä enintään 42 tunnin pituisia viikoittaista työaika, mutta sillä ei ole toimivaltaa asettaa luvan edellytykseksi paikallisen tai minkään muunkaan sopimuksen solmimista. Aluehallintovirasto on lupaehdolla 1 c itse asiassa luonut uuden paikallisen sopimisen konstruktion, josta olisi joko säädettävä laissa tai sovittava työehtosopimuksessa. Näin ollen työneuvosto katsoo, että asia on palautettava aluehallintoviraston uudelleen käsiteltäväksi.

Lupaehdossa 1 c viitataan työaikalain 36 §:n 2 momenttiin, mutta siitä ei kuitenkaan saa selville, miten työntekijäpuolen edustaja luvassa tarkoitetussa paikallisessa sopimisessa lopulta määräytyy. Tältä osin lupaehto ei ole riittävän selkeä tai tarkkarajainen. Viittaus työaikalain 36 §:n 2 momenttiin on myös harhaanjohtava, koska säännös koskee yleissitovaan työehtosopimukseen perustuvan paikallisen sopimuksen solmijoita.

Poikkeusluvassa on kysymys työntekijöiden työsuojeluvaatimuksista poikkeamisesta. Lupaehtojen on oltava tarkkarajaisia ja täsmällisiä sekä sellaisia, että niiden noudattamista voidaan myös valvoa. Työnantaja on oikaisuvaatimuksessaan tuonut esille, että työhön noudatettavan työ- ja virkaehtosopimuksen mukaan säännöllisestä työajasta ei olisi lainkaan mahdollista sopia paikallisesti. Jos paikallinen sopiminen ei ole mahdollista työhön sovellettavan työ- tai virkaehtosopimusmääräyksen perusteella, ei sitä voida mahdollistaa myöskään poikkeusluvan ehdolla.

Työneuvosto on päättänyt palauttamaan asioiden dnrot 14-18/2022 käsittelyn aluehallintovirastoon. Niissä on ollut kysymys vastaavasta lupaehdosta 1 c. Hallinnon yhdenvertaisuusperiaatteen noudattaminen edellyttää myös nyt käsillä olevan asian palauttamista aluehallintovirastoon. Asian palauttaminen mahdollistaa kolmiportaisen käsittelyn, mikä on tärkeää asianosaisten oikeusturvan johdosta. Kun työneuvosto on päättänyt palauttamaan asian käsittelyn, ei se ole pitänyt tarkoituksenmukaisena kuulla henkilöstön edustajia ennen päätöksentekoa. Kuuleminen olisi viivytännyt asian käsittelyä työneuvostossa.

Sovelletut lainkohdat

Hallintolain (434/2003) 49 g (581/2010) 1 momentti.

Työaikalain (872/2019) 5 ja 25 § sekä 39 §:n 1 momentin 1 kohta.

Päätös on yksimielinen ja se perustuu puheenjohtaja Ahtelan sekä jäsenten Douglas, Hjelt, Lahti-Leeve ja Rautio mielipiteeseen.